

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
 Олексій ЖИЛЬЦОВ
« » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОСТАНОВКА ГОЛОСУ

для студентів

спеціальності
освітньо-професійної програми
освітньо-професійного ступеня

014.13 Середня освіта
Музичне мистецтво
фаховий молодший бакалавр

Київ-2023

Розробник: Голян Христина В'ячеславівна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі: Голян Христина В'ячеславівна, Кравченко Світлана Станіславівна - викладачі циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

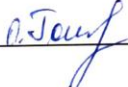
Протокол від « 30 » серпня 2023 року № 1

Голова циклової комісії Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено

« » 2023 р.

Заступник директора

з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « » _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « » _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « » _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « » _____ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни (3 курс)

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання			
	Денна			
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська			
Загальний обсяг кредитів / годин	6/ 180			
Курс	3		4	
Семестр	5	6	7	8
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1	1	2
Обсяг кредитів	0,5	0,5	0,5	1
Обсяг годин, в тому числі:	15	15	15	30
Аудиторні	12	12	12	22
Підготовка і складання сем. контролю	3	3	3	8
Самостійна робота	-		-	
Форма семестрового контролю		Залік		Екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Постановка голосу» є: підготовка висококваліфікованих фахівців в сфері вокалу, які мають розвинений вокальний слух, володіють основами вокальної методики, вокальними навичками, що дозволить їм повною мірою реалізуватися в майбутній практичній діяльності в закладах дошкільної та загальної середньої освіти.

Завдання курсу:

- ознайомлення студентів з фаховими вимогами навчання у класі сольного співу;
- формування у студентів загальних та фахових компетентностей на кращих зразках української та зарубіжної вокальної музики;
- естетичне виховання студентів засобами вокального мистецтва;
- розвиток професійної вокальної техніки;
- формування умінь та навичок на основі принципів вокальної методології;
- розвиток музичної пам'яті, творчого мислення;
- опанування студентами академічної манери співу та інтерпретаційних умінь у процесі роботи над вокальними вправами, вокалізами й вокально-художніми творами;
- накопичення музичного репертуару для проведення різних форм навчальної та позакласної діяльності в закладах дошкільної та загальної середньої освіти, культурно-освітніх установах;
- розвиток вокально-технічних і художньо-виконавських можливостей студентів в системі свідомого володіння голосом;
- забезпечення професійної підготовки студентів до вокальної роботи в школі;
- формування у студентів навичок самостійної роботи над вокально-технічним матеріалом, навчальним і концертним репертуаром;
- опанування навичок вокально - сценічної діяльності;
- розкриття творчого потенціалу кожного студента;
- формування індивідуальної вокально-виконавської манери майбутнього співака;
- створення умов для реалізації творчих здібностей;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- засвоєння основних методик формування, розвитку і охорони співацького голосу.

Дисципліна «Постановка голосу», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
	<i>Загальні компетентності</i>	
ЗК 4	Спроможність самостійно проводити пізнавальну діяльність, здатність до самоорганізації та саморозвитку.	1,5 (мод.5), 3,7 (мод.6).
	<i>Фахові компетентності</i>	
ФК 5	Здатність застосовувати інструментально-виконавські вміння у навчальній, педагогічній та концертно-виконавській діяльності. Володіння методами роботи над творами різного жанру та стилю. Здатність до ансамблевої гри, спроможність поєднувати акомпаніаторські навички зі співом та елементами диригентської техніки.	1-12(мод.5), 1-12(мод.6), 1-12(мод.7), 1-22(мод.8).
ФК 6	Спроможність застосовувати сформовані вокально-виконавські вміння та навички у навчальній та концертно-виконавській діяльності; демонструвати володіння вокально-педагогічним репертуаром, спроможність самостійно його добирати.	1-12(мод.5), 1-12(мод.6), 1-12(мод.7), 1-22(мод.8).
ФК 7	Володіння навичками хорового співу, хорового диригування, аналізу та читання хорових партитур; знання різножанрового хорового репертуару, методів роботи над хоровими творами, методикою роботи з хоровими колективами.	1-12(мод.5), 1-12(мод.6), 1-12(мод.7), 1-22(мод.8).
ФК 8	Здатність поширювати знання з історії української та світової культури, літератури, народознавства; формувати повагу до національної мови.	1-12(мод.5), 1-12(мод.6), 1-12(мод.7), 1-22(мод.8).
ФК 9	Спроможність проводити різноманітні культурно-мистецькі заходи, спрямовані на відродження української духовності.	1-12(мод.5), 1-12(мод.6), 1-12(мод.7), 1-22(мод.8).
ФК 10	Спроможність формувати високі морально-етичні якості особистості, розвивати художньо-естетичний смак, збагачувати інтелектуальний, творчий, культурний потенціал.	1-12(мод.5), 1-12(мод.6), 1-12(мод.7), 1-22(мод.8).
	<i>Предметні компетентності</i>	
	Володіння співочим голосом, співацьким диханням, культурою звуку, манерою співу.	9,10,11 (мод.6)
	Знання будови гортані та її роботи під час співу, а також положення звукоутворюючих органів під час співу.	5,6 (мод.5)
	Усвідомлювання мистецтва виконання (співацької постави, точності інтонації, артикуляції та чіткої дикції: рівне звучання голосних та активна вимова приголосних звуків, відчуття ритму, темпу та динаміки).	3,4,5 (мод.5)
	Використання прийомів вокальної техніки, формування високої співочої позиції, кантиленного співу, здатність керувати співацькою фонацією.	2,10,12 (мод.5)

3. Результати навчання за дисципліною

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення наступних результатів:

- вміти творчо вирішувати нестандартні завдання в професійній діяльності (ПРН 3);
- проводити музичні заняття / уроки музичного мистецтва в закладах дошкільної та загальної середньої освіти, аналізувати їх щодо досягнення мети і завдань, ефективності застосованих форм, методів, засобів і технологій (ПРН 5);
- інтегрувати складні професійні уміння гри на музичних інструментах, співу, диригування, музичного сприймання, запам'ятовування та інтерпретації музичних творів, артистизм, виконавську надійність (ПРН 12);
- використовувати професійно-профільовані знання, уміння і навички в галузі професійної діяльності (ПРН 13);
- виявляти здатність до професійного лідерства, розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізації в професійній діяльності (ПРН 17);
- популяризувати музичне мистецтво в процесі різноманітної художньо-просвітницької діяльності (ПРН 18);
- уміти користуватися співочим диханням;
- оволодіти основними елементами правильного звукоутворення та звуковедення;
- володіти вмінням співу у високій вокальній позиції;
- в достатньому обсязі володіти співацьким голосом;
- вміти аналізувати вокальні твори;
- визначати жанр, характер твору, засоби музичної виразності, форму музичного твору;
- реалізовувати навчальні програми базових курсів у різних освітніх установах;
- добирати методичні прийоми для розвитку вокального виконавства та музичної творчості.

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Тематика змістовних модулів	Всього годин	Види занять. Розподіл годин			
			Практичні заняття	Індивідуальні заняття	Підготовка і складання сем. контролю	Контроль занять
Змістовий модуль V. Вокально-художня виразність						
	Кантиленний спів. Методи вирівнювання реєстрів.					
Тема 1.	Поняття реєстрової будови співацького голосу.	1	1			
Тема 2.	Ознайомлення з реєстровою будовою голосу.	1	1			
Тема 3.	Розбіжності у структурі реєстрів чоловічих і жіночих голосів.	1	1			
Тема 4.	Особливості виконання перехідних звуків між реєстрами (подвійне перекриття).	1	1			
Тема 5.	Оволодіння навичками співу на різних динамічних нюансах, а також навичками вирівнювання реєстрів.	1	1			
Тема 6.	Засвоєння механізму «прикриття» звуку.	1	1			
Тема 7.	Закріплення навичок кантиленного співу у процесі роботи над творами класичного та сучасного репертуару.	1	1			
	Розвиток вокально-виконавських навичок під час роботи над піснями дошкільного репертуару					
Тема 8.	Закріплення вокально-технічних навичок у процесі роботи над вокальним репертуаром.	1	1			
Тема 9,10.	Вокально-художня виразність виконання як спосіб забезпечення художньо-виконавського зростання студентів, розвитку їх вокальних здібностей, а також підготовки до педагогічної діяльності.	2	2			
Тема 11.	Вокальна психотерапія. Використання різних вокальних вправ, природних звуків та технік дихання.	1	1			
Тема 12.	Закріплення вокально-технічних та художніх навичок в процесі роботи над музичним текстом навчальних творів.	4	1		3	
	Разом	15	12		3	

Змістовий модуль VI.
Удосконалення і закріплення вокально-технічних навичок

Опанування різних форм звуковедення						
Тема 1,2.	Удосконалення вокально-технічних навичок як необхідна умова постійного розвитку співацького голосу.	2	2			
Тема 3,4.	Удосконалення навичок кантиленного співу протягом усього діапазону під час виконання українських народних пісень.	2	2			
Тема 5.	Формування фальцетного звучання.	1	1			
Тема 6,7.	Набуття навичок філірування звуку у процесі роботи над творами класичного вокального репертуару.	2	2			
Тема 8.	Удосконалення звучання голосних та приголосних.	1	1			
Розвиток вокального слуху та співацьких уявлень						
Тема 9,10.	Розвиток самоконтролю за своїми діями, станом, співом та інтонаційною точністю виконання.	2	2			
Тема 11,12.	Відпрацювання уміння створювати відповідний емоційний стан з метою виразного виконання вокальних творів.	5	2		3	
Разом		15	12		3	

№ п/п	Тематика змістовних модулів	Всього годин	Види занять. Розподіл годин			
			Практичні заняття	Індивідуальні заняття підготува т	підготува т	підготува т
Змістовий модуль VII. Розвиток вокально-виконавської майстерності студента						
	Розвиток вокально-виконавських навичок під час роботи над піснями з шкільного репертуару					
Тема 1,2.	Удосконалення і закріплення вокально-технічних навичок як необхідний фактор розвитку вокально-виконавської майстерності.	2	2			
Тема 3,4.	Закріплення навичок дикції та артикуляції, удосконалення рівності звучання голосу протягом усього діапазону, розширення динамічних можливостей голосу, розвиток виконавських здібностей.	2	2			
Тема 5,6.	Уміння використовувати знання про анатомо-фізіологічні особливості розвитку голосового апарату дітей під час роботи над піснями з шкільного репертуару.	2	2			
	Розвиток навичок стильової й жанрової інтерпретації вокальних творів					
Тема 7.	Уміння використовувати знання про форму, характер, динаміку розвитку вокальних творів.	1	1			
Тема 8.	Розуміння значення тембрального забарвлення співацького голосу.	1	1			
Тема 9,10.	Розвиток виконавських здібностей під час роботи над виконанням українських народних пісень та творів сучасних українських авторів.	2	2			
Тема 1,2.	Поєднання літературного тексту зі співом.	1	1			
Тема 11,12.	Усвідомлення важливої ролі навчально-художнього репертуару у процесі співацького навчання.	4	1		3	
	Разом	15	12		3	

Змістовий модуль VIII.						
Закріплення вокально-технічних навичок, необхідних для кваліфікованої роботи майбутніх вчителів музичного мистецтва						
	Створення художнього образу вокального твору та відображення його емоційного змісту					
Тема 1.	Співацька позиція звука.	1	1			
Тема 2.	Вокально-художній звук.	1	1			
Тема 3.	Формування уявлень про специфіку музично-образного відображення світу.	5	1		4	
Тема 4,5.	Формування поняття про художньо-образний зміст вокального твору.	2	2			
Тема 6,7.	Використання власного емоційно-естетичного досвіду для створення художнього образу вокального твору.	2	2			
Тема 8,9.	Уміння створювати певний емоційний настрій для кращого відображення змісту музичного твору.	2	2			
Тема 10,11.	Формування поняття співацького еталону.	2	2			
	Акумуляція виконавчо-художніх вмінь і навичок					
Тема 12.	Художньо-педагогічний аналіз твору.	1	1			
Тема 13.	Прогнозування вокально-технічних труднощів та визначення методів їх подолання.	1	1			
Тема 14.	Формування творчого підходу до виконуваних пісенних творів.	5	1		4	
Тема 15,16.	Вміння утримувати увагу учнів засобами вільного володіння голосом та інструментом.	2	2			
Тема 17,18.	Розширення динамічних можливостей, удосконалення та закріплення звучання голосу протягом усього діапазону.	2	2			
Тема 19,20.	Розвиток художньо-виконавських можливостей під час роботи над сучасним естрадним репертуаром.	2	2			
Тема 21.	Вокальна терапія як лікувально-виховний метод в умовах війни.	1	1			
Тема 22.	Усвідомлення необхідності удосконалення виконавсько-художніх умінь та навичок.	1	1			
	Разом	30	22		8	

5. Програма навчальної дисципліни Змістовий модуль V (III курс V семестр)

Вокально-художня виразність

Тема 1. Поняття реєстрової будови співацького голосу.

Тема 2. Ознайомлення з реєстровою будовою співацького голосу.

Тема 3. Розбіжності у структурі реєстрів чоловічих і жіночих голосів.

Тема 4. Особливості виконання перехідних звуків між реєстрами (подвійне перекриття).

Тема 5. Оволодіння навичками співу на різних динамічних нюансах, а також навичками вирівнювання реєстрів.

Тема 6. Засвоєння механізму «прикриття» звуку.

Тема 7. Закріплення навичок кантиленного співу у процесі роботи над творами класичного та сучасного репертуару.

Тема 8. Закріплення вокально-технічних навичок у процесі роботи над вокальним репертуаром.

Тема 9,10. Вокально-художня виразність виконання як спосіб забезпечення художньо-виконавського зростання студентів, розвитку їх вокальних здібностей, а також підготовки до педагогічної діяльності.

Тема 11. Вокальна психотерапія. Використання різних вокальних вправ, природних звуків та технік дихання.

Тема 12. Закріплення вокально-технічних та художніх навичок в процесі роботи над музичним та літературним текстом навчальних творів.

Основні поняття: вокальна педагогіка, звуковедення, співацький голос, методи навчання вокалу, принцип організації навчання, реєстри, дикція, артикуляція, навчальний вокальний репертуар.

Рекомендовані джерела:

Основні: [1, 5].

Додаткові: [1,3].

Змістовий модуль VI (III курс VI семестр)

Удосконалення і закріплення вокально-технічних навичок

Тема 1,2. Удосконалення вокально-технічних навичок як необхідна умова постійного розвитку співацького голосу.

Тема 3,4. Удосконалення навичок кантиленного співу протягом усього діапазону під час виконання українських народних пісень.

Тема 5. Формування фальцетного звучання.

Тема 6,7. Набуття навичок філірування звуку у процесі роботи над творами класичного вокального репертуару.

Тема 8. Удосконалення звучання голосних та приголосних.

Тема 9,10. Розвиток самоконтролю за своїми діями, станом, співом та інтонаційною точністю виконання.

Тема 11,12. Відпрацювання уміння створювати відповідний емоційний стан з метою виразного виконання вокальних творів.

Основні поняття: гортань, голосові складки, звукоутворення, артикуляційний апарат, резонатори, органи дихання, діафрагма.

Рекомендовані джерела: Основні: [2, 4]. Додаткові: [1,5].

Змістовий модуль VII (IV курс VII семестр)

Розвиток вокально-виконавської майстерності студента

Тема 1,2. Удосконалення і закріплення вокально-технічних навичок як необхідний фактор розвитку вокально-виконавської майстерності.

Тема 3,4. Закріплення навичок дикції та артикуляції, удосконалення рівності звучання голосу протягом усього діапазону, розширення динамічних можливостей голосу, розвиток виконавських здібностей.

Тема 5,6. Уміння використовувати знання про анатомо-фізіологічні особливості розвитку голосового апарату дітей під час роботи над піснями з шкільного репертуару.

Тема 7. Уміння використовувати знання про форму, характер, динаміку розвитку вокальних творів.

Тема 8. Розуміння значення тембрального забарвлення співацького голосу.

Тема 9,10. Розвиток виконавських здібностей під час роботи над виконанням українських народних пісень та творів сучасних українських авторів.

Тема 11,12. Поєднання літературного тексту зі співом. Усвідомлення важливої ролі навчально-художнього репертуару у процесі співацького навчання.

Змістовий модуль VIII (IV курс VIII семестр)

Закріплення вокально-технічних навичок, необхідних для кваліфікованої роботи майбутніх вчителів музичного мистецтва

Тема 1. Співацька позиція звуку. **Тема 2.** Вокально-художній звук.

Тема 3. Формування уявлень про специфіку музично-образного відображення світу.

Тема 4,5. Формування поняття про художньо-образний зміст вокального твору.

Тема 6,7. Використання власного емоційно-естетичного досвіду для створення художнього образу вокального твору.

Тема 8,9. Уміння створювати певний емоційний настрій для кращого відображення змісту музичного твору.

Тема 10,11. Формування поняття співацького еталону.

Тема 12. Художньо-педагогічний аналіз твору.

Тема 13. Прогнозування вокально-технічних труднощів та визначення методів їх подолання.

Тема 14. Формування творчого підходу до виконуваних пісенних творів.

Тема 15,16. Вміння утримувати увагу школярів засобами вільного володіння голосом та інструментом.

Тема 17,18. Розширення динамічних можливостей, удосконалення та закріплення звучання голосу протягом усього діапазону.

Тема 19,20. Розвиток художньо - виконавських можливостей під час роботи над сучасним естрадним репертуаром.

Тема 21. Вокальна терапія як лікувально-виховний метод в умовах війни.

Тема 22. Усвідомлення необхідності удосконалення виконавсько-художніх умінь та навичок.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ п/п	Вид діяльності	К-сть рейтингових балів за одиницю	Модуль 5,6.	
			Кількість Одиниць	Максимальна Кількість балів
1.	Відвідування лекційних занять	1	0	0
2.	Відвідування семінарських занять	1	0	0
3.	Відвідування практичних занять	1	24	24
4.	Робота на семінарських заняттях	10	0	0
5.	Робота на практичних заняттях	10	24	240
6.	Виконання завдань для самостійної роботи	-	0	0
7.	Виконання модульної контрольної роботи			
Разом за III курс			264	
Загальна кількість балів за I курс			330	
Загальна кількість балів за II курс			330	
Всього			924	
Коефіцієнт			9,24	

№ п/п	Вид діяльності	К-сть рейтингових балів за одиницю	Модуль 7,8.	
			Кількість Одиниць	Макс. кількість бал
1.	Відвідування лекційних занять	1	0	0
2.	Відвідування семінарських занять	1	0	0
3.	Відвідування практичних занять	1	34	34
4.	Робота на семінарських заняттях	10	0	0
5.	Робота на практичних заняттях	10	34	340
6.	Виконання завдань для самостійної роботи	-	0	0
7.	Виконання модульної контрольної роботи			
Разом			374	
Коефіцієнт			6,23	

6.2.Форми контролю та критерії оцінювання

Оцінювання роботи студентів здійснюється шляхом поточного контролю. Перевірка виконання студентами самостійної роботи, а також її оцінювання здійснюватиметься на практичних заняттях. Кількість балів залежатиме від дотримання таких вимог:

- своєчасності виконання самостійної роботи;
- повноти та якості її виконання;
- знання нотного та літературного тексту на пам'ять;
- володіння певними навиками артистизму та сценічної поведінки;
- активності, ініціативності та творчого підходу в здобутті знань та практичних умінь (концертний виступ на конкурсі, на концерті-лекції).

6.3. Шкала оцінювання поточного контролю

№п/п	Рейтингові бали (визначає викладач)	Критерії оцінювання
1	9 – 10	Високий рівень самостійної підготовки до занять. Активність і результативність роботи студента протягом заняття. Здатність виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно поєднувати теоретичні і практичні знання.
2	7 – 8	Якісна самостійна підготовка до занять. Розуміння змісту практичних завдань. Недостатня активність, ініціативність та результативність студента в процесі заняття.
3	5 – 6	Середній рівень самостійної підготовки до занять. Пасивність на занятті, неспроможність до обґрунтування, аргументації, самоаналізу та самоконтролю. В практичній роботі допускаються суттєві неточності та помилки. Недостатня результативність праці.
4	3 – 4	Низький рівень самостійної підготовки до занять. Недостатність теоретичних знань і практичних умінь. Пасивність на занятті, нездатність до опанування проблемних завдань.
5	1 – 2	Відсутність самостійної підготовки до занять, активності та результативності роботи студента протягом заняття. Неспроможність виконувати необхідні практичні завдання, невміння робити узагальнення і висновки.

6.4. Критерії оцінювання екзамену

Оцінка	Значення оцінки
31-40	<p>Студент добре вміє реалізувати свої творчі можливості, збагачено звучить голос в головних та грудному регістрах, згладжені перехідні ноти, володіє кантиленою, добре володіє професійним співочим диханням, але ще потрібно знайти свій артистичний образ.</p> <p>Студент багато працював над пошуком індивідуальної манери виконання, яскравої динаміки розвитку драматургії виконуваного твору, емоційної творчої самореалізації.</p> <p>Студент впевнено, в повній мірі, з майстерністю розкриває всю глибину авторського задуму твору, яскраво реалізуючи свій артистичний та енергетичний потенціал. Досконало володіє всіма можливостями свого голосу, заворожуючи слухача барвами тембру, багатством інтонацій, щирістю, своєрідною манерою співу.</p>
21-30	<p>Студент добре володіє рівністю звучання (регістрами) голосу, розуміє стиль, жанровість пісень, емоційно відчуває характер літературного образу пісні, але ще є недоліки: форсований звук, гнусавість, горлові відтінки, недоліки сценічного руху.</p> <p>Студент емоційно виразно розкриває задум твору творчо цікавий, володіє вокальними технічними прийомами на досить широкому діапазоні, витримує теситуру, але є недоліки: іноді сумнівна інтонація, метроритмічна нестабільність, пластична невиразність.</p> <p>Студент має добру професійну підготовку як в оволодінні вокальномузичними навиками, так і в роботі над художнім образом пісні, але ще потрібно працювати над музикальною виразністю та емоційною насиченістю акторського творчого прояву.</p>
11-20	<p>Студент має елементарні навички в оволодінні голосовим апаратом, але не відчуває опори дихання, в'яла емоційна віддача, в'яла артикуляція та дикція. Намагається донести зміст виконуваного твору до слухача.</p> <p>Студент набуває досвіду в оволодінні резонаторами, голос звучить впевненіше, але тембрально нерівно. Не здобули розвитку акторські здібності, і це не дає змоги осмислено розкрити задум авторів пісні.</p> <p>Студент осмислено розкриває драматургію літературного тексту, але професійні вокальні навички, тобто володіння високою співочою позицією, відчуття опори звука та дихання повинні бути більшої впевненості.</p>
1-10	<p>Студент не показав зачатків акторського мислення, має посередні вокально-музичні дані, не зумів оволодіти елементарними навичками (дихання, голосоведіння та ін.)</p> <p>Студент частково сприймає навички співу по звукоутворенню та диханню, творча думка залишається в'ялою, акторська робота невиразна.</p>

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова Оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу, з можливими, незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 -68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7.1. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ПОСТАВКА ГОЛОСУ»

Разом: 15 год., практичні заняття - 12 год., підг. і складання сем. контролю - 3 год.

Семестр	VI													
Модулі	Змістовий модуль VI													
Назва модуля	Удосконалення і закріплення вокально-технічних навичок													
К-сть балів за модуль														
Практичні заняття	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Теми практичних занять	Удосконалення вокально-технічних навичок як необхідна умова постійного розвитку співацького голосу.		Удосконалення навичок кантиленного співу протягом усього діапазону під час виконання українських народних пісень.		Формування фальцетного звучання.		Набуття навичок філірування звуку у процесі роботи над творами класичного вокального репертуару.		Удосконалення звучання голосних та приголосних.		Розвиток самоконтролю за своїми діями, станом, співом та інтонаційною точністю виконання.		Відпрацювання уміння створювати відповідний емоційний стан з метою виразного виконання вокальних творів.	
Модульний контроль	Залік													

7.2. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ПОСТАВКА ГОЛОСУ»

Разом: 15 год., практичні заняття – 12 год., підг. і складання сем. контролю - 3 год.

Семестр	VII															
Модулі	Змістовий модуль VII															
Назва модуля	Розвиток вокально-виконавської майстерності студента															
К-сть балів за модуль																
Практичні заняття	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
Теми практичних занять	Удосконалення і закріплення вокально-технічних навичок як необхідний фактор розвитку вокально-виконавської майстерності.		Закріплення навичок дикції та артикуляції, удосконалення рівності звучання голосу протягом усього діапазону, розширення динамічних можливостей голосу, розвиток виконавських здібностей.		Уміння використовувати знання про анатомо-фізіологічні особливості розвитку голосового апарату дітей під час роботи над піснями з шкільного репертуару.		Уміння використовувати знання про форму, характер, динаміку розвитку вокальних творів.		Розуміння значення тембрального забарвлення співацького голосу.		Розвиток виконавських здібностей під час роботи над виконанням українських народних пісень та творів сучасних українських авторів.		Поєднання літературного тексту зі співом.		Усвідомлення важливої ролі навчально-художнього репертуару у процесі співацького навчання.	
Модульний контроль																

7.3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ПОСТАВКА ГОЛОСУ»

Разом: 30 год., практичні заняття – 22 год., підг. і складання сем. контролю - 8 год.

Семестр	VIII														
Модулі	Змістовий модуль VIII														
Назва модуля	Закріплення вокально-технічних навичок, необхідних для кваліфікованої роботи майбутніх вчителів музичного мистецтва														
К-сть балів за модуль															
Практичні заняття	1	2	3	4,5	6,7	8,9	10,11	12	13	14	15,16	17,18	19,20	21,22	
Теми практичних занять	Співацька позиція звука.	Вокально-художній звук.	Формування уявлень про специфіку музично-образного відображення світу.	Формування поняття про художньо-образний зміст вокального твору.	Використання власного емоційно-естетичного досвіду для створення художнього образу вокального твору.	Уміння створювати певний емоційний настрій для кращого відображення змісту музичного твору.	Формування поняття співацького еталону.	Художньо-педагогічний аналіз твору.	Прогнозування вокально-технічних труднощів та визначення методів їх подолання.	Формування творчого підходу до виконуваних піснених творів.	Вміння утримувати увагу учнів засобами вільного володіння голосом та інструментом.	Розширення динамічних можливостей, удосконалення та закріплення звучання голосу протягом усього діапазону.	Розвиток художньо-виконавських можливостей під час роботи над сучасним естрадним репертуаром.	Вокальна терапія як лікувально-виховний метод в умовах війни.	Усвідомлення необхідності удосконалення виконавсько-художніх умінь та навичок.
Модульний контроль	Екзамен														

8. ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР.

Третій курс

Для високих голосів

Белліні В. Даремно ти, троянда.
Бетховен Л. вірші Г. Бюргера "Прощання Моллі".
Білаш О. "Зозуленчині черевики".
Бортнянський Д. Арія Федеріго з опери "Сокіл".
Брамс Й. Дівоча пісня. У зелених вербах. Марна серенада.
Векерлен Ж. Пісня метелика.
Вериківський М. Арія Панночки з опери "Вій"
Гріг Е. Колискова. Травнева пісня.
Гулак-Артемівський С. Пісня Одарки з опери "Запорожець за Дунаєм".
Данькевич К. Арія Галі з опери "Назар Стодоля".
Джордано У. О, милий мій.
Каваллі Ф. Канцона з опери "Ксеркс".
Кирейко В. Арія Мавки з опери "Лісова пісня".
Лисенко М. слова Л. Українки "Смутної провесни".
Лукас Д. Фіялки.
Манфроче Н. Бідне серце.
Мендельсон Ф. На крилах дивної пісні.
Монюшко С. Золота рибка. Пряха. Пісня Гальки з опери "Галька".
Моцарт В.А. арія Барбаріні із опери «Весілля Фігаро»
Моцарт В. Арія Церліні, арія Керубіно ("Серце хвилює") з опери "Дон Жуан".
Пуччіні Д. Арія Лауретти з опери "Джанні Скіккі".
Степовий Я. слова Т. Шевченка "Ой три шляхи широкії".

Для середніх і низьких голосів.

Бенчіні П. Ах, гірка печаль.
Бетховен Л. Краса рідного села. Травнева ніч.
Брамс Й. Дівоча пісня. Марна серенада.
Бізе Ж. Сегідилья з опери "Кармен".
Глюк Х. Арія Орфея ("Втратив я Евредіку") з опери "Орфей"
Гріг Е. Лісова пісня. Стара мати.
Дуранте Ф. «Vergine tutto amor».
Каччіні Д. Амаріліс.
Лаферм'єр Ф. Арієтта ("Візьми квіти, коли ти закоханий").
Лисенко М. слова М. Вороного. Романс "Нічого, нічого".
Мартіні Д. Захват любові.
Монтеверді К. Плач Аріадни з опери "Аріадна".
Моцарт В.А. Арія Керубіно "Voì Che Sapete" із опери "Свадьба Фігаро".
Скарлатті А. Арія Фіалки з опери "Фіалка Монмартра".
Страделла А. Якщо допоможуть сльози сумні.
Шуберт Ф. В дорогу.
Шуман Р. Прихід весни.

Четвертий курс

Для високих голосів

Бетховен Л. вірші Г. Бюргера "Чарівна квітка".
Білаш О. слова М. Ткача "Прилетіла ластівка".
Брамс Й. Конвалія. У зелених вербах будинок стоїть.
Вахнянин А. Арія Одарки "Нема мені порадоньки" з опери "Купало".
Глюк Х. Арія Париса з опери "Парис і Олена".
Гріг Е. З водяною лілею. Лебідь. У човні. Пісня Сольвейг.
Гулак-Артемівський С. Романс Оксани "Місяцю ясний" з опери "Запорожець за Дунаєм".
Гуно Ш. Вальс Джульєтти з опери "Ромео і Джульєтта".
Жуковський Г. Арія Насті з опери "Чудасія та й годі".
Кюї Ц. Торкнулася я квітки.
Каччіні Д. Амаріліс.
Леонковалло Р. Світанок.
Лисенко М. пісня Наталки з опери Наталка Полтавка "Віють вітри".
Мендельсон Ф. Венеціанська баркарола.
Монюшка С. слова В. Гьоте "Замріяна".
Москаньї П. Любить, не любить.
Моцарт В. Речитатив і арія Сусанни з опери "Весілля Фігаро".
Пуччіні Дж. Арія Магди з опери "Ластівка".
Січинський Д. Арія Роксолани з опери "Роксолана".
Степовий Я. слова І. Франка "Розвійтеся з вітром".
Стеценко К. слова Л. Українки "Стояла я і слухала весну".
Шуберт Ф. слова Л. Рельштаба "Вечірня серенада".

Для середніх і низьких голосів.

Білаш О., сл. Д. Павличка. „Впали роси на покоси”.
Вахнянин А. Арія Одарки з опери "Купало" "Нема мені порадоньки".
Векерлен Ж., сл. Фаваро. „Менует Екзоде”.
Гендель Г. Dignare ("Серце в грудях") з ораторії "Іуда Макавей".
Глюк Х. Арія Орфея ("Втратив я Евридику"). Арія Орфея ("Мені не страшні") з опери "Орфей".
Кальдара А. Як сонця ясний промінь.
Кальдара А. «Sebben crudele»
Каччіні Д. Аве Марія.
Кюї А. „Весняна пісенька”, „Кицька”.
Люлі Ж. - Б. Арія Венери з опери "Тезей".
Майборода Г. опера "Милана", арія Йолан.
Марчелло Б. Це полум'я гріє душу.
Дж. Перголезі арії із «Staba tmater»: «Quae moere bat», «Eja mater».
Перселл Г. Арія Дідони ("Кінчений мій шлях.") з опери "Дідона і Еней".
Скорик М. «Намалюй мені ніч».
Шуман Р. Я не гніваюся. Як ранок ти прекрасна.

Українські народні пісні.

«Веснянка» - обр. А. Луканіна
«Ой, ти, дівчина, з горіха зерна» - обр. А.Кос.-Анатольського
«Реве та стогне» - обр. Ю. Мейтуса
«Ніч яка місячна» - обр. Ю. Мейтуса
«Така її доля» - обр. А. Заремби
«Бандура» - обр. І. Стеценко
«Ой, піду я до гаю - обр. А. Єдлічки
«Було б не рубати зеленого дуба» - обр. Г.Сонільського
«Вечір близенько» - обр. С. Карпенка
«Вечір на дворі» - обр. К. Скорохода
«Гаю, гаю, зелений розмаю» - обр. Г. Верьовка
«Калина» - обр. С. Карпенко
«Ой ходить сон» - обр. Л. Ревуцького
«Ой піду я до млина» - обр. М. Лисенка
«Пливе човен» - обр. М. Лисенка
«Місяць на небі» - обр. Ю. Соколовського
«Стелися, барвінку, низенько» - обр. М. Лисенка
«Тече річка невеличка» - обр. Ю. Соколовського
«У гаєчку ходила я» - обр. Л. Колодуба
«Чорнії брови, карії очі» - обр. Д. Бонковського

Вокальні ансамблі.

Деліб Л. Дует квітів з опери "Лакме"
Жак Оффенбах. Баркарола з опери "Казки Гофмана"
Кабалевський Д. Дует Ефросинії і Тараса з опери "Сім'я Тараса".
Кальман І. дуэт "Schwesterlein" із оперетти "Маріца"
Каччіні Дж., Вавілов В. «Ave Maria»
Кос-Анатольський «Зозуля» (дует), «Доброго ранку» (дует).
Кюї Ц. Весняна пісня. Весняний ранок.
Лисенко М. Баламут. Слова народні.
Лисенко М. «Коли розлучаються двоє» (дует).
Лисенко М. Пливе човен. Слова народні.
Мендельсон Ф. Хотів би в єдине слово. Баркарола.
Моцарт В. Дует Сусанни і Керубіно. Дует Сусанни і Графині з опери "Весілля Фігаро".
Пьорселл Г. Немає мені спокою на світі.
Чічков Ю. «Мама» (дует).
Шаїнський В. «Ігра» (дует-канон).
Шуман Р. Ластівки. Травнева пісня. Лотос. Сад любові.
Франческо С. сл. Лучіо К. «Time to say goodbye».

Орієнтовний вокально-педагогічний репертуар для дітей дошкільного віку.

Розспівки: «Диби, диби», «Добрий день», «Тук, тук чобіток».

Українська народна пісенна творчість: Українські дитячі лічилки: «Ходить квочка», «Раз, два, три, чотири», «Котилася торба».

Українські народні пісні: «Веселі гуси», «Ой, єсть в лісі калина», «Вийди, вийди сонечко», «Щебетала пташечка», «Ой на горі жито».

Українські щедрівки: «Щедрівочка щедрувала», «Щедрик, щедрик».

Українські колядки: «Коляд, коляд колядниця», «Нова радість стала».

Українські веснянки: «Подольночка», «А вже весна», «Шум».

Пісні композиторів з супроводом :

«Веснянка». Муз. В. Філіпенка, слова А. Навроцького

«Вишиванка». Муз. О. Сандлера, слова М. Сома

«Гей, ви, козаченьки». Муз. Г. Татарченка, слова В. Крищенка

«Гуцулочка». Муз. С. Сабадаша, слова М. Бакая

«Журавочка». Муз. П. Шкрабюка, слова Б. Янівського

«За лісом, за гаєм». Муз. Муз. І. Шамо, слова А. Слісаренка

«Зацвіла в долині». Муз. А. Філіпенка, слова Т. Шевченка

«Морозець». Муз. Б. Фільца, Г. Бойка

ПІСНІ ШКІЛЬНОГО РЕПЕРТУАРУ

Л. Соболевська «Святий Миколай»;

Й. Брамс «Колискова», «Петрушка»;

К. Вебер «Вечірня пісня»;

М. Вериківський «Хор чумаків з першої дії опери «Наймичка»»;

В. Верменич «Заспівай мені, мамо»;

В. Верховинець «У дзбаночку молочко»;

Г. Гембера «Вчителька»;

Г. Гладкий «Заповіт» (обр. К. Стеценка);

М. Глінка «Не щебечи, соловейко»;

А. Гретрі «Суперечка»;

К. Данькевич «Вступ і хор «Чорний крук у полі кряче»;

М. Дремлюга «Пісня про школу»;

Є. Козак. «Думи мої»;

А. Кос-Анатольський «Карпатське озерце»;

Н. Май «Тільки в нас на Україні»;

Н. Май «Мамина сорочка»;

П. Майборода «Пісня про Вчительку»;

Г. Чубач «Черпаха - аха-аха..»;

Г. Чубач «Баранці»;

А. Мігай "Сонько- Дрімко", "Тане вечір", "Сім шляхів", "Вечірній Київ", "Вірино", "Тиса", "Молитва за Україну", "Доля", "Діди-козаки".

Л. Горова «Не може заснути малюк!», «Музика», «Пісня про маму», «Україна - це світло!», «Колискова», «Зима», «Живи, Україно!».

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів) : підручник. вид. 3-тє, доп. і перероб. Київ : Бихун В. Ю., 2017. 218 с.
2. Дем'янів О.О., Іванків Н.М. Теоретичні вимоги з класу постановка голосу. Чортків 2021 р. 24 с.
3. Дорошок В.Д. Сливацький М.Ю. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики. - Івано-Франківськ, 2016 р.
4. Колодуб І. С. Практичні поради педагога-вокаліста. Київ : Муз. Україна, 2015. 54 с.
5. Кушка Я. С. Методика навчання співу: Посібник з основ вокальної майстерності. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2017. – 288 с.
6. Можайкіна Н.С. Методика викладання вокалу. Хрестоматія. Навчальний посібник.- Київ, 2021 р. – 216 с.
7. Овчаренко Н. А. Професійна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності: теорія та методологія: монографія / Н. А. Овчаренко. –Кривий Ріг: вид. Р. А. Козлов, 2017. – 400 с.
8. Пастущенко Л. А. Педагогічна технологія розвитку професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у вищих мистецьких навчальних закладах: дис. канд. пед. наук 13.00.04. – Рівне : Рівненський державний гуманітарний університет, 2017. – 209 с.
9. Шкуляр О.Д. Методичні поради з питань організації самостійної роботи студентів з постановки голосу (На допомогу вокалістам - початківцям) спеціальності “Музична педагогіка та виховання”, «Академічний та естрадний спів», «Диригування». Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2017. –84 с.

Додаткова література:

1. Вілінська Г Вокалізи для середнього голосу. - К.: Мистецтво, 1989.
2. Вороніна Р., Воронін О. 30 вокалізів на основі народних пісень. - К.: Музична Україна, 1991.
3. Єгоричева М. Вправи для вокальної техніки. - К,: Муз. Україна, 1997.
4. Кавун В.М. «Виховання молодого вокаліста. Сольний спів. Спів на еластичному диханні: навчальний посібник з нотами, вокально-педагогічний репертуар» - Вінниця: Нова Книга, 2017 – 352 с.
5. Тимошенко О. 24 авторські вокалізи для дітей та юнацтва. 2011.-78 с.

Електронні ресурси:

1. Основи технології звукоутворення у сучасній практиці виховання голосу
Режим доступу :<http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=8712>
2. Розвиток співацького голосу майбутніх педагогів-вокалістів у теорії і історії музичної освіти:
https://vuzlit.com/593442/rozvitok_spivatskogo_golosu_maybutnih_pedagogiv_vokalistiv_teoriyi_istoriyi_muzichnoyi_osviti
3. Формування вокально-виконавських якостей на заняттях вокалу:
<https://www.ksada.org/pdf/t2015-01-09-soboleva.pdf>
4. Формування навичок дихання в культурі співу. Режим доступу:
<http://194.44.152.155/elib/local/2960.pdf>